

հասնողը անոր ետևէն չուանը կը քաշէ ու ան իր դէմքին ամենէն խալտառակ ծաւածուութիւններովը, իր խելիատակի ու միմտի բոլոր այլանդակութիւններովը առ ան կը զուարճանայ. երբեմն անկեղծ հայրենասէրի, երբեմն թունդ յեղափոխականի, երբեմն մեծ դիւանագէտի ու երբեմն ալ լուրջ խորհողի հովեր կ'առնէ...

Առ իր տէրերուն փէշին տակ սմբած ժընէպիցիներու հըռու ծառան կը դառնայ. հոն գտած էր իր կապուած քիւն ու իր նըկարագրին յարմար մարդիկ. Չիրար շատ շատ հասկցան ասոնք ու ձեռքի զօրաւոր սեղմումներ փոխանակեցին: Միտիմար օրուան մարդը կարծեց ինքզինքն և մեծն Ազգայնագիր մը հովեր առնել սկսաւ: Հանգիպեց էր բրէք, յիմարանոցներու մէջ, այն ցաւագին ջրախառոցներուն, որոնք ինքզինքնին աշխարհի տէրը ու յիմարանոցի խցիկը իրենց պալատը կը կարծեն, և լուրջ դէմք մը առած՝ հրամաններ կ'որոտան ալ ու ձայն:

Փառամոլութեան օրհանգիստը վարակուած ու իր փնացած անձը քաշքշուտ մորմնքէն բռնուած մեր տխուր Մխիթարն է ահա աս ջրախառոցը: Խեղճ և Արհամարուած մարդու կը:

ՋԱՅՆ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑ
(Յարկում)

ԱՏԱՄՆԱՐՈՅՑ

ՏՕՐԹԵՕՐ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Շարա Վահանի Պիրի Մանսօխա ղեկարան ձիւղ ղիւնաց

Պատիւ ունի յայտարարել իր Արդոյ յաճախորդաց թէ՛ Դեկտեմբեր ամսոյ ըսկիզբէն իր Դիլիթի Մուսթէն փոխադրած է Էօզիէ քիւն Մանսօխի գեղարանին ճիշտ գիւնացը և ամէն օր կէս օրէ ժամը 9-12 ու կէս օրէ վերջ 3-5 պիտի ընդունուին ամէն անոնք՝ որոնք կ'ուզեն իր խրանմոցը յանձնուիլ և ապահովագրուել գոյ մնալ: Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 12-2 աղքատաց ձրի ակոյց հանել:

ԱԿՆ ԸՆԴ ԱԿԱՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ ԱՊՐՈՒԱԾ ԿԵԱՆՔԷ)

O femme, femme! on te rendrait le paradis, que tu le perdras encore. ALEX. DUMAS FILS

I

Հոգիդ կտոր կտոր կըլլար երբ մօրը թեւին կոթնած, անորոջ քայլերով անոր անցնիլը կը տեսնէր փողոցին մէջ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

(20)

ԳՈՋԱԲԱՍԻՐԸ

(ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ԿԵԱՆՔԷ)

(Շարունակութիւն Աստուծոյ քոտէն)

Իտալիան տեսութեամբ նորա իրենց մակաւնունները յայտնեցին միմեանց, շեշտակի միմեանց աչքերին նայելով, այս անութեամբ, ինչպէս մի գաղտնիք անցաւ նոցա մէջ, նորա իսկոյն կարողացին միմեանց սրտի գաղտնիքները, առանց ոչ մի բառ արտասանելու այս ըզգացումները մասին: Օրիորդն ապրում էր մի հասակ առած պատանի մօտ. իսկ աստուծոյ՝ Երեքշաբթի տան: Նոքա ամէն երեկոյ վարժարան արձակուելով վերջ՝ միմեանց այցելուութիւններ էին տալիս: Իր վերջին շաբաթուրդը վարժարանը յետոյ՝ մի քաղաքացի երիտասարդ, որ բաւականաչափ ներթափանց կարողութեան տէր էր, ուզեց նշանուել և ամուսնանալ գեղացի վարժուհու հետ, որին զովամանում էին բոլոր սեանողները: Հայկանոյնը՝ այսպէս էր օրիորդին իսկական անունը: Յայտնեց Ալօն:

Գահիրէի մէջ մարդ չկար որ չի ճանչնար այդ խեղճ կոյր աղջիկը: Էլ իրա Գահիրէ քաղաքին, լուսադարձ, խալտաճի կնոջ մը գաւազը որ մանկութեան ասուն կորսնցուցած էր աչքերուն լոյսը:

Յատկանակամ մութին մէջ խարխաղ, իր տասնութ տարեկանի թարմութեանը մէջ գեղանի՛ որքան կարելի է երևակայել, երբ քովէր կանցնէր Էլ իրան. խորհրդաւոր, ակնածալիբ շուարում մը կը պատէր զքեզ, սիրտդ մինչև կոկորդը կը ցատկէր եւ ակամայ զրուխդ միւս կողմը կը դարձնէր ականատես ջրախոհամար այդ աստուածային անիրաւութեան:

Աստուծոյ հետ քննադատ պատճառ մըն էր այդ լուսադարձ խալտաճի զոր ամեն անգամ տեսնելուց՝ հուսալքեղ, կոծակն զգացումներէր մաս մը կը փրցնէր, կը տանէր: Ատկէ աւելի մեծ զիպանք մը ոչ մէկուէն բաժին հանուած էր մտածելիք զու թեղի:

Եթէ լոյսը պիտի խլէր այդ աղւոր աչքերէն, ինչու՞ ուրիշն Աստուած տար իրեն մարմիններու ամենէն բարձեւը, մորթեցուն շամնէն վարդագոյնը, այսեքուն ամենէն փառաւորը, ձեռքերուն ամենէն փափուկը, ոտքերուն ամենէն պղծիկը եւ ձակատներուն ամենէն յղկուէր եւ պայտելին:

Անուարտ զրուխ զորոց մըն էր Էլ իրան, Միլիթի վէնիւս մը որուն աչքերը կը պակսէին փոխանակ թեւերուն: Եւ ասոր նեւ մէկանգ աղքատ, զիպանք, ողբումը:

Յաւերէն վաղահաս կերպով մագերը ճերմեղցած մօր մը մէջ հոտիկ աղջիկը, աչքուրկ Էլ իրան, զմբողջ մօրկանը ուսերուն ձեռքն էր զոր գործողութեամբ կը պարսպներ տունէ տուն, ամեն անգամ որ լաթ լուսաւր կը կանչէին մանկա Տօչինան:

Աչքերովս տեսած եմ երիտասարդներ որ Էլ իրանին անցնել տեսնելն անմիջապէս ետքը դէպի վեր կը նայէին կարծես բողբոջ մը ներկայացնելու համար Անոր՝ որուն բարութեան եւ ամենակարողութեան վրայ այդքան տխուր գաղափար մը կուտար աչքուրկ Էլ իրան:

II

— Մամա՛, հայրիկիւ ըսէ որ զիս Բարիզ դրկէ. ակնաբոյժ ըլլալու մեծ տրամադրութիւն մը կըզամ կոր ներսիցիս, եւ հաւատա՛, մամա՛, նշանաւոր բժիշկ մը պիտի ըլլամ օրին մէկը:

— Ալֆրէտօ, միլիթուստէրի մը սրբին արուեստ մը սորվելու պէտք չունի. հօրդ միլիթուստէր քիչ կուզան կոր քեզի:

— Ապահովագրուելու դատ շահելու նպատակով չէ որ բժիշկ ըլլալ մտադրած եմ, հարստութիւնը քիչ կուզան կոր քեզի: Ընդհակառակը Այս երկրին մէջ ուր կոյրերը այնքան շատ են, կարող ակնաբոյժ մը անագին ծառայութիւններ կըրնայ մատուցանել այն ժողովրդեան որուն մէջ կապրի: Որոշումս որոշում է, մայր, եկող շաբաթ պիտի մեկնիմ:

Ան աչս խոսակցութիւնը որ տեղի ունեցած էր օր մը Գահիրէի ամենէն հարուստ սեղանաւորներուն Պատոն Օթթօլէնկիի տան մէջ: Ալֆրէտի այս յետուս որոշումը շատ զարմացուցած էր Օթթօլէնկի ընտանիքը եւ բոլոր Ալֆրէտի բարեկամները:

— Եթէ քիչ ինչ փչեց յանկարծ, կը հարցունէին իրեն, բժշկութիւնը ո՞ր, դու՞ն ուր:

այսպէս էր եւ ուսուցչի անունը: Ալօն մի խոր հոտայ արձակեց որպէս պատասխան այս յայտնութեան:

— Ինչ խորհուրդ աւելի եւ ինչ՞ Ալօ՛, ամուսնանա՛մ քաղաքացի երիտասարդի հետը, հարցուց Հայկանոյնը:

Այս հարցը մի սրածայր դառն դատարարական Ալօնի սրտում: Որովհետեւ երբ ամիս միմեանց հետ ապրելով, նոքա միմեանց բնաւորութեան լուծ մտնածով էին, այլ եւս նոքա անանիք մնացած ժամանակները՝ միմեանց պարզ անուշով էին կանչում: Ալօն մի քիչ լուսութեան պահելուց յետոյ, պատասխանեց.

— Ես իմանում եմ, Հայկանոյն՛ը, որ զու ծնողներից զուրկ մի որդի եմ, եւ մինչև ասոր մի թշուա կենալ ես վարել: Գուցէ ամուսնութիւնով բարեաւորուիս, բայց գիտես՝ ամուսնները միմեանց յարմարը լինելու են: Ես այդ անտանիքի փորձութեան բովից անցել եմ, որի պատճառով էլ՝ այսպիսի թափառական կեանք եմ վարում:

Ալօն այս խօսքերը խոսած պահուն լաց էր լինում զառնալիս: Որովհետեւ նա իւր կնոջ հետ գծաւորուելու պատճառով, երկար տարիներից ի վեր թողցուցել էր կնոյն եւ զուսակները, թափառում էր աստ ու անո՞ղ. ուսուցչական պաշտօնով, մինչև անգամ նամակներ էլ չէր գրեր նա իւր կնոջ եւ զուսակներին. որովհետեւ ծանրապէս կ'ընտանջէր նորա վարժարանը:

— Առտած եմ, կ'ըսէր իր մտերմներուն, պէտք է որ ակնաբոյժ ըլլամ: Եւ այդ մեծահարուստ երիտասարդը, հազիւ քսան տարու, օր մը մեկնած էր Գահիրէն դէպի Բարիզ:

Այս անակնկալ մեկնումին պատճառ միայն Էլ իրան գիտէր, լուսադարձ Տօչինայի կոյր աղջիկը: Ալֆրէտօ լուսն կերպով սերահարած էր այդ գեղանի աղջկան առանց իր սէրը որ եւ մէկու մը յայտնելու:

Օր մը սակայն երբ մանկա Տօչինա ներսը լաթ լուսաւր զբաղած էր, Օթթօլէնկիներու տունը, աղջիկը՝ հովանաւու ծառի մը տակ գացած էր քիչ մը հանգչելու: Այստեղ օր այդ սթթազին ժամերուն ոչ ոք կրնար զինքը տեսնել, վրայի պլուզ մէկ կողմ նեւած, մերկ թեւերով ու մերկ ուսերով բուռած երկնցած էր ծանին սակ նետուած խորի կտորի մը վրայ:

Ալֆրէտօ՛ որ պատահանէն կը զիտէր այս ամէնը, ինչպէս պէս վար վազած էր եւ ընթացի ծառաղիէ մը անցնելով, գաղապարով մտեցած էր Էլ իրանի: Ինչո՞ք աղջիկը լուսած ոտքի ձայններէն սթթաֆիլով վեր վերցուցած էր զլուսնը եւ փայտելով՝ — Դու՞ն ես, մայր, հարցուցած էր: — Չէ, ես եմ, Ալֆրէտօն եմ:

Էլ իրանն անմիջապէս ոտքի ելլելով շուտաւ եւ ամէկուս, թեւերը խաչածեւած էր կուրծքին վրայ, շապիկին տակէն զուստ ցցուող իր գեղեցիկ կրտսէրներէն սրտիւր կ'ուսար:

— Ինչ մը կը հրամայէք, Պարոն՝, հարցուցած էր:

— Ոչ, Էլ իրան, աղւոր Էլ իրան, քեզ սիրելու համար եկած եմ:

— Օ՛հ, սիւնորիս, վրայ կը խնդաք. մի ընէք այդ բանը, որովհետեւ մեղք եմ:

— Մի վախենար, Էլ իրան, ճշմարիտ սէր մը կ'ըզամ կոր քեզ համար, թող սուր որ համարյա մը քաղցած ըստ այդ աղւոր շրթներէր:

— Բայց աղջիկը ետ ետ երթալով երկու ձեռքերը վրանի պէս անջատ արած էր արգիլելու համար որ այդ ստիպող թեւերը իրենին մտնեայ: Եւ սիրտ կտորաղ ձայնով մը՝ — Եթէ ոչ զիս, բայց գոնէ կուրսութեան յարգեցէք, քանի որ ես զիս չեմ կրնար պաշտպանել:

— Քեզ պիտի հարստացնեմ, համարյա մը միայն եւ ուզածիդ շափ դրամ քեզի, պաշտելիդ Էլ իրան:

— Յանուն Աստուծոյ մի չարաբերք զիս, կը խնդրեմ, ձեռք պէս հարուստ պարունի մը՝ աղջիկներ ձեռք պակտի եւ չի վայելը ձեզի օգտուելու ուղի ինծի պէս կոյր աղջիկէ մը:

Ալֆրէտօ ինքզինքն զուստ կ'ըզ, ինչ աղկան վրայ նետուած էր եւ այն միջոցին որ իր շրթները կը մտնեցնէր Էլ իրանի շրթներուն, աղջիկը բոլոր ձայնով մը՝ — Մամա՛, մամա՛ն, պոռագած էր:

Գուսակցութեան մը աստուղ ծառի անունը համար, զողի պէս արագ քայլերով անհետացած էր Ալֆրէտօ:

Ով գիտէ այդ տղուն զգացումները ինչ թափ մը ասած էին որ գիշերը ամբողջ անքուն անցունելէն ետքը, հետեւեալ աստու, մօրը ներկայացուցած էր ակնաբոյժ ըլլալու ծրագրերը:

III

Այս գէպերէն հինգ տարի վերջը օր մը Պոսթօր էմիրաթի հետեւեալ տողերը կը հարտաներից: Որդիները կարօտը միայն տանջում էր Ալօնը:

— Որովհետեւ զուրկ եմ ծնողներից. հօրիցս վերջ՝ քեզ միայն սիրեցի եւ սիրտս առջեւը բացի, զուք որ աւելի փորձառու էք, ինչորում եմ որ իմ ապագայ երջանութեան մասին էլ խորհի՛րք: Եւ մի վերջնական սնորհութիւն անէ՛ք. ձեր հրամանով միայն եմ ուղւում ամուսնանալ, ասաց Հայկանոյնը:

— Ուր էր, որ ամուսնացած չը լինէի... Հայկանոյնը կարմրեց այս խօսքերը լսելով: Նորա կոկորդում ինչպէս մի հանցոյց զրուած լինէր. նէ այս սպանու զողորում էր իւր ամբողջ անգամներով. իսկ սրտի բարախոսմը արդէն լուում էր փորձառու Ալօն: Հայկանոյնը ինքն էլ իմանում էր Ալօնի շարժումներից եւ խօսուածներին, որ նա հողւով չափ սիրում էր իրեն, բայց չէր ուզում յայտնել. նոքա երկուքը միասին նստած, բաւական երկար ժամանակ լուսնու անձայն արտասուեցին: Թէ ինչո՞ք այս արտասուքները. — սրտով զգում էին, բայց չէին համարձակուել միմեանց յայտնելու:

— Բայց, ինչ եւ հրամայում ինձ Ալօ, — Աստուծոյց՛իր, իմ անուշամտ Հայկանոյնը, ես իմանում եմ, որ սրտիցդ մի բան է դուրս գալիս մինչև կոկորդը, որ ասես ինձ, բայց նորից կուլ ես տալիս (Ալօն մտաւ դրեմ Հայկանոյնի սրտին եւ այնտեղից վերջուներով մինչև կոկորդը վրայ զրեց): Հայկանոյնը լըռուց, մի փայտ միայն ցոյց սալով:

րակէր իր ներքին լուրերու բաժնին մէջ. սկրախութեամբ կը ծանուցանէր թէ մեծահարուստ սեղանաւոր Պատոն Կ. Օթթօլէնկիի որդին Պ. Ալֆրէտօ Օթթօլէնկի որ հինգ տարիէ ի վեր ակնաբուժութեան կ'ուսանէր Բարիզի մէջ այս անգամ փայլուն քննութիւնք մը ետքը ակնաբոյժ-վերստիճի վկայական ստանալով թաղապս վերադարձած է:

« Ինչպէս բարեգուն թեթեւութեամբ մէջ կը կարգանք, Պ. Օթթօլէնկի՛ բրօթեւէօր վէճերի ամենէն յաջող աշակերտներէն մէկը եղած է եւ քննիչ յանձնատողին ներկայացուցած է thesso մը որ իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ է: « Երիտասարդ եւ արդէն նշակաւոր ակնաբուժիչ էր ինչպէս աստիճանաւոր Ալֆրէտօ Օթթօլէնկի: « Տօթթօլէնկի կը խնդրէ մենէն ծանուցանել թէ իր իմաստներէն ապարանքին մէջ, ուր փառաւոր olimique մը հաստատած է, ձրապէս պիտի դարձանէ ամէն անոնք որ աչքի ցաւէ կը տառապան:»

(Շարունակելի)

(Արեւ. Մամուլ)

ԱՆՀՈՒՆ ԵՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Արախութեամբ կը ծանուցանենք թէ՛ Արախութի Տարաւոր Այսօրուներէ սկսեալ կունենայ 55 օրի արժող թէսայ մը:

Չենք գիտեր թէ ինչ բաւեր գտնենք արտայայտուելու համար մեր շնորհակալները այն աչքիւ բարեբարներուն համար, որոնք շնորհ ըրին թէսայ Մամուլի մը գուժարտ տրամադրել Ե. Թորոսեանին, որ այսչափ երկար ատեն իսկապէս տառապեցաւ, յանձնարարուած գործերու Տօթթօլէնկի անթուած այս ու այն կողմ վազելով: Ապագան մեր միջոցաւ պիտի խօսի այս մասին:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. ԻՏԻՎԸ

Առաջիկայ Ապրիլ 2ի Հինգշաբթի օրը, Ն. Բ. Խախիլը՝ ըստ ընկալեալ սովորութեան՝ Ֆրանսական ներկայացուցչէ Դ. Լանսակոտի հետ պարտաւար Պ. Պուլիտէ-ըր պիտի ընդունին, որ իր պատմութիւնները պիտի ներկայացնէ Ն. Բարձրութեան: Միևնայն օրը ժամը 11ին Նա Բարձրութիւնը պիտի ընդունին նաև Սուէզի շրջանցիկ ընկերութեան Երկրաչափ-Թորոսեանը:

ԹԱԳՈՒՅԻՆ

Բորթուկայի թագուհին հինգշաբթի երեկոյ Արաքական թատրոնին ներկայ գլուտուեցաւ: Ն. Վեհափառութիւնը փափաք յայտնեց եւրոպոյց անգամ մը ներկայ գլուտուելու ու լսել Ապար-էլ-Աղիզի արարական:

Օրիորդի ամուսնալը, Տիկին Ասկուսը ներս տաւ: Ալօն եւ Հայկանոյնը բաժնաձեցին միմեանց ցոտեութեան մաղթելով:

Այս գիշերը թէ Հայկանոյնը եւ թէ Ալօն դժբախտի կրակներով տանջուեցին. նոքա գիշերը մինչև լոյսը գառանցեցին, բարեաղ-գարար երկուստ ամենցեքն էլ չէին իմանում, որ նրանք միմեանց անուշներն էին տալիս:

Մի շաբաթ անցել էր այս խօսակցութեան քերթը. քաղաքացի Ա. երիտասարդը իւր ազգականներին հետ Հայկանոյնը նշանադրութեան կատարելու եկել էին Գ. գիւղը: Ալօն գրեթէ ակամայ կ'ելէր ներկայ գտնուելու այս հանդէսին, նորա սրտից արեւն էր հոտում: Տիկինը գէ եւ Հայկանոյնը:

Նշանադրութեան արարողութիւնը կատարուելուց յետոյ Ալօն եւ Հայկանոյնը անանանացան:

- Հուսանեցի՛ր նշանուել, Հայկանոյնը, հարցուց Ալօն: — Իմաստ չառ պարտաւոր երեւեց ինձ: — Ի հարկէ, ասանչին անտեթիւնում այսպէս է թիւում: — Բայց Ձեզ անանուելու պէս սիրեցի: — Կրո՛ւկ. դարձեալ կրո՛ւկ ես գնում սըրտուս: — Հաւատացէ՛ք որ անկեղծ իմ խօսում:

(Շարունակելի) ԱՄԱՐՄԱՐԻՔ

